

HERB MIASTA SŁOMNIKI

W polu błękitnym św. Michał Archanioł wprost srebrny z mieczem w prawicy srebrnym, z jelcem, rękojeścią i głowicą złotą, z wagą w lewicy złotą.

Gdzie: św. Michał Archanioł występuje na pieczęciach miejskich i wójtowskich od 1 połowy XVI wieku do końca XVIII wieku. Znane są dwa rodzaje odcisków pieczęci miejskiej (pierwsza: tłok pieczętny z początków XVI wieku; druga: tłok pieczętny z połowy XVI wieku) oraz jedna pieczęć wójtowska, najprawdopodobniej, której tłok powstał również w XVI wieku. Wszystkie one przedstawiają wspomnianą postać św. Michała. Różnią się nieco kształtem postaci, atrybutów (miecza lub szabli oraz wagi), ich rozmieszczeniem: miecz w prawicy lub w lewicy; opuszczony lub wzniesiony. Różnią się również motywami ozdobnymi – typu: rośliny, gwiazda lub księżyc lub jedne i drugie. Trudne do ustalenia jest pochodzenie św. Michała Archaniola umieszczonego na kolejnych pieczęciach i tarczach

herbu miejskiego, wszak w Słownikach nie ma kościoła noszącego to wezwanie. Z pewnością jest to średniowieczny patron miasta lub cechów.

Od 2 połowy XVI do końca XVIII wieku kancelaria wójtowska używała pieczęci z herbem rodowym Poraj tj. z pięciolistną różą.

Po odzyskaniu przez Polskę w roku 1918 niepodległości, władze osady Słomniki podjęły starania mające na celu odzyskanie praw miejskich, z tego okresu pochodzi zachowany w słomnickim muzeum projekt herbu miejskiego, wzorowany na pierwszej pieczęci miejskiej z 1 połowy XVI wieku. Św. Michała przedstawiono w długiej, powłóczystej tunice z mieczem w prawicy i wagą w lewicy oraz pięciopromienną złotą gwiazdą u stóp. Pole tarczy miało barwę czerwoną. Jednak późniejsze wzory herbu miejskiego mają już barwę pola – błękitną. W dziele: „Miastach polskich w tysiącleciu” t. 1, Warszawa 1966 widnieje herb miasta Słomniki: w polu błękitnym postać św. Michała z mieczem w prawicy i wagą w lewicy. Niestety wszystkie wyobrażenia św. Michała – niebiańskiego i Boskiego rycerza, nie oddawały jego mocarności. Przyczyną było zbyt „dziewczęce” oblicze oraz długa, zwiewna tunika przypominająca klasyczną „koszulę nocną”. Powyższy projekt herbu Miasta i Gminy Słomniki, ma na celu podkreślenie mocarności św. Michała, wodza chóru anielskiego, a zarazem zwycięzca Lucyfera w czasie buntu aniołów, kierowanego przeciw Bogu. Czczony jako protektor Kościoła, obrońca w walce z szatanem i przewodnik dusz w ich ostatniej drodze..

Uzasadnienie barw: błękit to kolor maryjny i niebiański, a także barwa pola tarczy herbu Leliwa, którym pieczętowały się liczne rody – właściciele klucza niedźwiedzkiego (od XIV wieku do roku 1945, m.in. rodu Tarnowskich i Wodzickich). Barwa błękitna to także kolor nieba, prawdy, lojalności, wierności, stałości i powietrza. Złoto (zółcień) symbolizuje Boski majestat, a także króla – jako Pomazańca Bożego, objawienie Ducha Świętego oraz szlachetność. Srebro (biel) to symbol czystości, uczciwości, pokoju i wody.

*Opracowanie historyczno-heraldyczne Miasta i Gminy Słomniki – **Włodzimierz Chorążki***
(Uniwersytet Jagielloński – Kraków)

*Projekt graficzny symboli Miasta i Gminy Słomniki – **Alfred Znamierowski*** (Instytut
Heraldyczno-Weksylologiczny – Warszawa).

Kraków – Warszawa, 29 czerwca 2004 roku